

Sufinansira Evropska unija

Финансирано од стране Европске уније. Ставови и мишљења изражена су искључиво ставови и мишљења аутора и не морају нужно одражавати ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (EACEA). Европска унија или EACEA не могу се сматрати одговорнима за њих.

Тачно

NEWS

Дезинформације могу бити
основа за политичке и
друштвене одлуке које су
супротне најбољем интересу
друштва.

Тачно

Нетачно

Дезинформације се сматрају озбиљном претњом за демократију, добробит друштва и појединаца.

Тачно

Нетачно

Пост-истина је термин који се односи на околности у којима емоције и лична уверења имају већи утицај на обликовање јавног мњења од објективних чињеница.

Тачно

Нетачно

У ери пост-истине,
конзумирање информација
је углавном вођено људским
емоцијама.

Тачно

Нетачно

Лажне вести појачавају
политичку и друштвену
поларизацију.

Тачно

Нетачно

Лажне вести су новински чланци који су намерно и проверљиво нетачни, и читаоце могу да доведу у заблуду.

Тачно

Нетачно

Лажне вести се шире брже
од истине.

Тачно

Нетачно

Термин **инфодемија**, који је настао спајањем речи "информација" и "епидемија", односи се на ширење дезинформација.

Тачно

Нетачно

Дезинформација је садржај који је намерно лажан и који се дели како би се нанела штета.

Тачно

Нетачно

Измишљен или измењен
аудио-визуелни садржај је
пример за дезинформацију.

Тачно

Нетачно

Мисинформација (погрешна информација) је садржај који је неистинит, али се не дели са намером да изазове штету.

Тачно

Нетачно

Када дезинформацију подели особа која не схвата да је лажна или обмањујућа, она се претвара у мисинформацију (погрешну информацију).

Тачно

Нетачно

Злонамерно информисање је дељење веродостојних информација да би се нанела штета, тако што се информације које је требало да остану у сфери приватног пребацују у јавну сферу.

Тачно

Нетачно

Манипулисан садржај је аутентичан садржај чији је одређени аспект на извештај начин измењен или преправљен како би обмануо.

Тачно

Нетачно

Слика којој су накнадно
уметнути одређени
елементи представља
манипулисан садржај.

Тачно

Нетачно

Дипфејк је пример
измишљеног садржаја.

Тачно

Нетачно

Садржај који је оригиналан,
али је преформулисан и
дељен са лажним
контекстуалним
информацијама означава се
појмом нетачан контекст.

Тачно

Нетачно

Када се током ванредних
вести поново деле старе
слике, то се назива нетачан
контекст.

Тачно

Нетачно

Прикупљање кликова (енг. clickbait) је привлачење пажње и подстицање кликова кроз обмањујуће и сензационалистичке наслове, визуелне приказе или натписе.

Тачно

Нетачно

Теорије завере покушавају да објасне значајне догађаје и околности као злонамерне активности тајних и моћних људи и група, без икаквих чврстих доказа.

Тачно

Нетачно

Пародија вести нема намеру да збунује или изазове штету, али има потенцијал да превари људе.

Тачно

Нетачно

Сатира вести исмева информативне програме и обично користи хумор или претеривање да би се публици представиле најновије вести.

Тачно

Нетачно

Пародија вести имитира главне информативне програме и њихов начин презентовања, али користи неистините (измишљене) информације да подстакне хумор.

Тачно

Нетачно

Спонзорисани садржај је
рекламни материјал,
пласиран под маском правих
новинских извештаја и
саопштења за јавност.

Тачно

Нетачно

Пропаганда се односи на вести које често креирају политички субјекти како би утицали на јавно мњење.

Тачно

Нетачно

Пропаганда се често заснива на чињеницама, али укључује предрасуде које промовишу одређену страну или перспективу.

Тачно

Нетачно

Један од главних мотива за дељење лажног или обмањујућег садржаја је обликовање и утицање на јавно мњење, као и промовисање одређених идеја, идеологија, политичких партија или особа.

Тачно

Нетачно

Жеља за допадањем и
потреба за пажњом спадају
међу психолошке мотиве
због којих особе деле лажне
информације.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Пост-истина је термин који се односи на околности у којима емоције и лична уверења имају мањи утицај на обликовање јавног мњења од објективних чињеница.

Тачно

Нетачно

Термин **инфодемија**, који је настао спајањем речи "информација" и "епидемија", односи се на ширење информација.

Тачно

Нетачно

Термин лажне вести је
адекватан термин за
описивање комплексности
информационог загађења.

Тачно

Нетачно

Лажне информације се шире
искључиво захваљујући
деловању тролова.

Тачно

Нетачно

Мисинформација је садржај који је намерно лажан и који се дели како би се нанела штета.

Тачно

Нетачно

Измишљен или измењен аудио-визуелни садржај је пример за малинформацију (злонамерно информисање).

Тачно

Нетачно

Дезинформација је садржај који је неистинит, али се не дели са намером да изазове штету.

Тачно

Нетачно

Када мисинформацију
подели особа која не схвата
да је лажна или обмањујућа,
она се претвара у
дезинформацију.

Тачно

Нетачно

Када дезинформацију подели особа која не схвата да је лажна или обмањујућа, она се претвара у малинформацију.

Тачно

Нетачно

Намерне грешке у
статистици сматрају се
мисинформацијама.

Тачно

Нетачно

Ненамерне грешке у
преводима сматрају се
дезинформацијама.

Тачно

Нетачно

Измишљен садржај је
аутентичан садржај чији је
одређени аспект на
известан начин измењен
или преправљен како би
обмануо.

Тачно

Нетачно

Слика којој су накнадно
уметнути одређени
елементи представља
измишљен садржај.

Тачно

Нетачно

Појамом „манипулисан
садржај“ описује се садржај
који се не заснива на
чињеницама и који је 100%
измишљен.

Тачно

Нетачно

Дипфејк је пример
обмањујућег садржаја.

Тачно

Нетачно

Фотографија која је исечена
са циљем да се догађај
представи на одређени
начин назива се
измишљеним садржајем.

Тачно

Нетачно

Садржај који је оригиналан
али је дељен са лажним
контекстуалним
информацијама означава
се појмом обмањујући
садржај.

Тачно

Нетачно

Појам обмањујући садржај не означава материјал који је намерно конструисан да погрешно представи чињенице, дезинформише или манипулише перцепцијом публике.

Тачно

Нетачно

Подметнути садржај (енг. imposter content) нема намеру да збуну или изазове штету.

Тачно

Нетачно

Спонзорисани садржај
исмева информативне
програме и обично користи
хумор или претеривање да
би се публици представиле
најновије вести.

Тачно

Нетачно

Пропаганда је усвајање
практике и/или опонашање
новинара како би се
пласирале маркетиншке или
друге утицајне поруке у
медије.

Тачно

Нетачно

Пропаганда покушава да
информише појединца са
чињеницама.

Тачно

Нетачно

Тачно

NEWS

Психологија
мисинформација односи се
на менталне пречице,
заблуде и илузије које
подстичу људе да верују у
ствари које нису истините.

Тачно

Нетачно

Људска психологија је та која чини људе рањивим на дезинформације.

Тачно

Нетачно

Интелектуална лењост је
психолошки механизам који
штеди време и напор
уtroшен на обраду
информација
упрошћавањем друштвене
стварности.

Тачно

Нетачно

Принцип 'брзог решења'
заснива се на одабиру
информација које су
'довољно добре' да задовоље
основне потребе.

Тачно

Нетачно

Теорија дуалног процеса
мишљења тврди да
истовремено коегзистирају
два различита система
мишљења - брзо
размишљање и споро
размишљање.

Тачно

Нетачно

Иако хеуристика (вештина откривања истине) помаже да се убрза решавање проблема и доношење одлука, оне могу да проузрокују и грешке. Могу довести до когнитивних пристрасности, погрешних процена и нетачних закључака.

Тачно

Нетачно

Когнитивна дисонанца описује стање менталне нелагоде код појединца коју покреће ситуација у којој се особа суочава са чињеницама које су у супротности са његовим или њеним веровањима, идејама и вредностима.

Тачно

Нетачно

Когнитивна дисонанца може
навести људе да одбаце
веродостојне информације
како би умањили стање
нелагоде.

Тачно

Нетачно

Пристрасност потврђивања подразумева тражење или тумачење доказа на начине који су пристрасни према постојећим веровањима и очекивањима.

Тачно

Нетачно

Пристрасност потврђивања
је склоност тражењу и
веровању у информације
које потврђују нечије
постојеће менталне моделе,
претходно знање и
уверења.

Тачно

Нетачно

Мотивисано резоновање је
облик расуђивања у коме
људи, да би дошли до
жељеног закључка,
приступају, конструишу и
процењују аргументе на
пристрасан начин.

Тачно

Нетачно

Већа је вероватноћа да ће
људи поверовати да је
нешто истинито уколико то
могу с лакоћом да обраде.

Тачно

Нетачно

Када људи чују или виде неку изјаву више пута, сматрају да је већа вероватноћа да је та изјава истинита у односу на нове изјаве са којима се никада раније нису срели.

Тачно

Нетачно

Чак и ако је нека тврдња
оповргнута, њено стално
понављање може учинити
да она изгледа познатија и
веродостојнија.

Тачно

Нетачно

Израз “селективна
изложеност” описује
понашање при којем особа
активно тражи информације
које подржавају њене
ставове.

Тачно

Нетачно

Израз “селективно
избегавање” описује
понашање када особа
избегава информације које
је наводе да преиспитује
своје ставове.

Тачно

Нетачно

На друштвеним мрежама,
селективно излагање се може
извршити филтрирањем
садржаја.

Тачно

Нетачно

Плуралистичко незнање је
недостатак разумевања о
томе шта други у друштву
мисле и верују.

Тачно

Нетачно

Ефекат лажног консензуса
представља грешку у
закључивању која настаје
када погрешно мислимо да
други о нечему имају исти
став као и ми.

Тачно

Нетачно

Ефекат *трећег лица* описује појединце који сматрају да медијске поруке имају већи утицај на друге људе него на њих саме.

Тачно

Нетачно

Дезинформације су упорне и тешко их је исправити.

Тачно

Нетачно

Ефекат континуираног
утицаја настаје зато што
једном пласирање погрешне
информације настављају да
утичу на људе чак и након
што су исправљене.

Тачно

Нетачно

Ефекат *подразумеване истине* се јавља (у ситуацијама) када се нешто чини истинитим, јер није исправљено.

Тачно

Нетачно

Ефекат *штетне истине* настаје када кориговање неистинитих информација наведе људе да почну да сумњају и у друге, истините информације.

Тачно

Нетачно

Понављање узрокује
фамилијарност и стога
представља ефикасну
технику за навођење људи
да прихвате
мисинформације.

Тачно

Нетачно

Ефекат *илузорне истине* настаје када фамилијарност (лакоћа због претходног излагања) чини да нешто изгледа истинито, иако није.

Тачно

Нетачно

Када исправљање нетачних информација код особе ојачава веровање у њих, то се назива бумеранг ефекат.

Тачно

Нетачно

Скептицизам је свест о могућности да се вестима манипулише и жеља да се оне исправно разумеју.

Тачно

Нетачно

Аналитичко мишљење је
сознајни процес који
подразумева пажљиво
процењивање, а не брзе,
интуитивне закључке.

Тачно

Нетачно

Концепт задршке је супротан од флуентности, тј. када је нешто тешко да се обради или изведе.

Тачно

Нетачно

Концепт инокулације се
односи на технике које граде
отпорност на
мисинформације.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Интелектуална лењост је
склоност размишљању и
решавању проблема помоћу
софистицираних когнитивних
напора.

Тачно

Нетачно

Мотивисано резоновање је
склоност размишљању и
решавању проблема на
једноставније начине и
избегавање софистицираног
когнитивног напора.

Тачно

Нетачно

Пристрасност потврђивања
је тенденција да се штеди
време и напор утрошен на
обраду информација
упрошћавањем друштвене
стварности.

Тачно

Нетачно

Мотивисано расуђивање се заснива на одабиру првог 'прихватљивог одговора' на питање или решење проблема.

Тачно

Нетачно

Хеуристика описује стање
менталне нелагоде код
појединца коју покреће
ситуација у којој се особа
суочава са чињеницама које
су у супротности са њеним
веровањима, идејама и
вредностима.

Тачно

Нетачно

Мотивисано резонување
чине менталне пречице,
које смањују оптерећење
сознајног апарата приликом
доношења одлуке.

Тачно

Нетачно

Флуентност омогућава
људима да брзо и ефикасно
решавају проблеме и доносе
одлуке.

Тачно

Нетачно

Когнитивна дисонанца подразумева тражење или тумачење доказа на начине који су пристрасни према постојећим веровањима и очекивањима.

Тачно

Нетачно

Принцип "брзог решења" је
склоност тражењу и
веровању у информације
које потврђују нечије
постојеће менталне моделе,
претходно знање и
уверења.

Тачно

Нетачно

Пристрасност потврђивања омогућава људима да доносе закључке које желе, и да верују у оно што желе да верују.

Тачно

Нетачно

Пристрасност потврђивања
је недостатак разумевања о
томе шта други у друштву
мисле и верују.

Тачно

Нетачно

Мотивисано резонување је је
прецењивање колико других
људи дели нечије ставове.

Тачно

Нетачно

Плуралистичко незнање
описује појединце који
сматрају да медијске поруке
имају већи утицај на друге
људе него на њих саме.

Тачно

Нетачно

Ефекат *подразумеване истине* је неуспех исправки јер мисинформације настављају да утичу на људе чак и након што су исправљене.

Тачно

Нетачно

Ефекат *штетне истине* се јавља када се нешто чини истинитим, јер није исправљено.

Тачно

Нетачно

Ефекат *подразумеване истине* настаје када фамилијарност (лакоћа због претходног излагања) чини да нешто изгледа истинито, иако није.

Тачно

Нетачно

Када исправка може да ојача
веровање у мисинформације,
то се зове ефекат илузорне
истине.

Тачно

Нетачно

Концепт задршке је свест о
потенцијалу за манипулацију
и жеља да се истина тачно
разуме.

Тачно

Нетачно

Скептицизам се односи на
технике које граде отпорност
на мисинформације.

Тачно

Нетачно

Тачно

NEWS

Нови медиј је било који медиј, од веб-сајта или блога до мобилних телефона, апликација за стримовање или било који облик комуникације путем интернета, који се спроводи дигитално.

Тачно

Нетачно

Блог је пример нових медија.

Тачно

Нетачно

Термин “нови медији” се
обично користи да означи
технолошке, текстуалне,
конвенционалне и
културолошке промене у
медијској продукцији,
дистрибуцији и употреби.

Тачно

Нетачно

Концепти као што су
дигиталност,
интерактивност,
хипертекстуалност,
виртуелност, умреженост су
карактеристике нових
медија.

Тачно

Нетачно

Традиционална телевизија
НИЈЕ пример нових медија.

Иако је интегрисана јер
садржи слике, звук и текст,
она није интерактивна и
није заснована на
дигиталном коду.

Тачно

Нетачно

Аналогни телефон НИЈЕ пример нових медија. Иако је интерактиван, није интегрисан јер преноси само говор и звукове и не ради са дигиталним кодом.

Тачно

Нетачно

Интеграција,
интерактивност и дигитални
код су три главне обавезне
карактеристике нових
медија.

Тачно

Нетачно

Интерактивност медија је могућност успостављања двосмерне или вишесмерне комуникације, са могућношћу да пошиљалац и прималац у било ком тренутку замене улоге.

Тачно

Нетачно

Новинарство се може дефинисати као пракса прикупљања, бележења, провере и извештавања о информацијама од јавног значаја.

Тачно

Нетачно

Од новинара се очекује да
задрже објективан став
током интервјуа,
истраживања вести и
извештавања.

Тачно

Нетачно

Очекује се да новинари НЕ
убеђују своје читаоце, већ да
их информишу.

Тачно

Нетачно

Очекује се да новинари прате примарне изворе информација како би стекли увид у ситуацију (нпр. интервјуисање људи који су првенствено погођени инцидентом, писани докази, архивски документи итд.).

Тачно

Нетачно

Мишљења (нпр. мишљења учесника у неком догађају о којем се извештава, лични став новинара и сл) такође могу бити укључена у новинарске праксе.

Тачно

Нетачно

Субјективност новинара
треба да буде ограничена на
уводнике, колумне или друге
садржаје засноване на
мишљењима.

Тачно

Нетачно

Данашњи новинари не само што пишу традиционалне вести, већ и креирају подкасте или YouTube видео снимке, снимају документарне филмове и помажу у вођењу 24-часовних преноса.

Тачно

Нетачно

Информисани грађани су
окосница демократије.
Новинари и новински медији
су примарни извор за такве
информације.

Тачно

Нетачно

Како би осигурале да новинари могу слободно да раде свој посао, многе земље су успоставиле законску заштиту слободе штампе.

Тачно

Нетачно

Новинари у слободном
друштву имају заједничку
одговорност да информишу
грађане.

Тачно

Нетачно

Новинари морају да дају
тачне информације,
извештавају поштено,
потпуно, и независно од
спољних утицаја.

Тачно

Нетачно

У данашње време, свако ко има уређај повезан на Интернет може да шири било коју информацију путем блога, веб-сајта или друштвених мрежа, и може да досегне широку публику.

Тачно

Нетачно

Огромна количина информација чини “истину” нејасном за већину људи.

Стога је улога новинара постала важнија него икада за демократско друштво.

Тачно

Нетачно

Природа професије
приморава новинара да
изабере поуздан извор и
информације.

Тачно

Нетачно

Природа професије
приморава новинара да
одреди веродостојност
информација пре него што
их подели са јавношћу.

Тачно

Нетачно

Природа професије
приморава новинара да
извештава тачно,
објективно и поштено.

Тачно

Нетачно

Просвећивање јавности је
дужност новинара и од
суштинског је значаја за
основе демократије.

Тачно

Нетачно

Новинари треба да буду
поштени и храбри у
прикупљању, извештавању и
тумачењу информација.

Тачно

Нетачно

Етичко новинарство третира
изворе, актере, колеге и
чланове јавности као људска
бића која заслужују
поштовање.

Тачно

Нетачно

Највиша и примарна обавеза етичког новинарства је да служи јавности.

Тачно

Нетачно

Етичко новинарство
подразумева преузимање
одговорности за свој рад и
објашњавање својих одлука
јавности.

Тачно

Нетачно

Мултимедијално новинарство је новинарство у којем новинари користе дигиталне платформе (блогове, друштвене мреже) како би прикупили информације за производњу вести и дистрибуирали их јавности.

Тачно

Нетачно

Грађанско новинарство се фокусира на потребе заједнице којој служи, тако што јој омогућава да активно буде део процеса креирања вести.

Тачно

Нетачно

Количина данас доступних информација, више него икада отежава разликовање поузданих информација од измишљених.

Тачно

Нетачно

Помоћу нових технологија
могуће је лакше креирати,
али и ширити
дезинформације које
изгледају аутентично.

Тачно

Нетачно

Људи желе да добију информације у што краћем року, што повећава вероватноћу да информације буду нетачне.

Тачно

Нетачно

Људи имају тенденцију да конзумирају и верују у информације које подржавају њихове већ постојеће идеје.

Тачно

Нетачно

Еволуција потрошача вести у
произвођача вести повећала
је ширење мисинформација.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Нови медиј је било која новина/часопис, укључујући и штампану и онлајн верзију.

Тачно

Нетачно

Нови медији морају да имају
све наведне карактеристике
истовремено: дигитални,
интерактивни,
хипертекстуални, виртуелни,
умрежени и симулирани.

Тачно

Нетачно

Традиционална телевизија је
пример нових медија јер је
интегрисана, садржи слике,
звук и текст.

Тачно

Нетачно

Аналогни телефон је пример
нових медија јер је
интерактиван.

Тачно

Нетачно

Очекује се да новинари
задрже субјективан став
током интервјуа,
истраживања вести и
извештавања о својим
причама.

Тачно

Нетачно

Очекује се да новинари
својим извештајима и
чланцима убеђују читаоце.

Тачно

Нетачно

Природа професије
приморава новинара да се
ослони на запажања других
кад год је то могуће.

Тачно

Нетачно

Природа професије
приморава новинара да
консултује само један извор
како би верификовао
информацију.

Тачно

Нетачно

Производња и дистрибуција
вести је још увек монопол
медијских професионалаца.

Тачно

Нетачно

Партиципативно новинарство је новинарство у којем новинари користе дигиталне платформе (блогове, друштвене мреже) како би прикупили информације за креирање вести.

Тачно

Нетачно

Мултимедијално новинарство се фокусира на потребе заједнице којој служи, тако што јој омогућава да активно буде део процеса креирања вести.

Тачно

Нетачно

Еволуција потрошача вести у креатора вести је смањила ширење мисинформација.

Тачно

Нетачно

Рејтинг и популарност неке особе или медијске куће на друштвеним мрежама гарантују да су информације које они пласирају поуздане и тачне.

Тачно

Нетачно

На друштвеним мрежама онај
ко постави неку вест уједно је
и њен извор.

Тачно

Нетачно